Lietas Nr. A420391013
Lietas arhīva Nr. A42-02148-14/43

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014.gada 7.janvārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnesis Staņislavs Linkevičs,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pamatojoties uz J. G. (E.G) pieteikumu par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2013.gada 30.maija lēmuma Nr. 11-8/5175 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk arī – VSAA vai atbildētāja) Rīgas pilsētas Kurzemes nodaļa 2013. gada 15.martā pieņēma lēmumu Nr. 13/695535 un Nr.13/695556 (turpmāk arī – Sākotnējie lēmumi), ar kuriem J. (turpmāk arī – pieteicējs) tika pārtraukta vecuma pensijas un piemaksas pie vecuma pensijas izmaksa no 2013.gada 1.aprīļa (lietas 30., 31.lapa).

[2] Nepiekrītot pieņemtajiem lēmumiem, pieteicējs to apstrīdēja VSAA direktorei. 2013.gada 30.maijā VSAA direktore pieņēma lēmumu Nr. 11-8/5175 (turpmāk arī – Lēmums), ar kuru atstāja negrozītus Sākotnējos lēmumus, norādot turpmāk minēto.

[2.1] VSAA 2012.gada 23.februārī saņemta Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas sagatavotā informācija par Krievijas Federācijas izdienas pensiju saņēmējiem, uz kuriem attiecas Latvijas Republikas valdības un Krievijas Federācijas valdības vienošanās par Latvijas Republikas teritorijā dzīvojošo Krievijas Federācijas militāro pensionāru un viņu ģimenes locekļu sociālo aizsardzību (turpmāk arī – Vienošanās).

Salīdzinot saņemto informāciju ar informāciju par VSAA sniegto pakalpojumu saņēmējiem, tika konstatēts, ka pieteicējs saņem gan Krievijas Federācijas izdienas pensiju, gan arī Latvijas vecuma pensiju. Līdz ar to no Krievijas Federācijas puses Vienošanās netika pildīta, t.i., Krievijas Federācijas izdienas pensijas izmaksa netika pārtraukta.

[2.2] Saskaņā ar likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.1 punktu, ja personai piešķirta citas valsts pensija par apdrošināšanas periodiem, kas ņemti vērā piešķirot vai pārrēķinot Latvijas

pensiju, Latvijas pensija pārrēķināma vai tās izmaksāšana pārtraucama, šos periodus izslēdzot. Saskaņā ar likuma „Par valsts pensijām" 11.panta pirmo daļu, pārejas noteikumu 8.1 un 8.2 punktu tiesības uz vecuma pensiju līdz 2013.gada 31.decembrim ir sievietēm un vīriešiem, kuri sasnieguši 62 gadu vecumu un kuru apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 10gadiem.

[2.3] Pieteicēja Latvijas apdrošināšanas stāžs pēc pārskatīšanas ir 7 gadi 8 mēneši un 29 dienas, kas ir mazāks par noteikto nepieciešamo apdrošināšanas stāžu (10 gadi), lai viņam būtu tiesības uz Latvijas vecuma pensiju. Tā kā pieteicējam nav tiesības uz vecuma pensiju, tad, pamatojoties uz likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 41.punktu, pieteicējam nav tiesības arī uz piemaksu pie vecuma pensijas.

[3] 2013.gada 11.jūnijā tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par Lēmuma atcelšanu. Pieteikumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[3.1] Pieteicējam ir piešķirta militārā pensija, kuras izmaksu regulē Krievijas Federācijas 1993.gada 12.februāra likums „Par pensiju nodrošināšanu personām, kuras bijušas karadienestā vai dienējuši iekšlietu iestādē, un šo personu ģimenēm" (turpmāk arī – Militāro pensiju likums). Saskaņā ar Krievijas likumdošanu Krievijas militārā pensija nav valsts pensija, bet ir izdienas pensija (Militāro pensiju likuma 11.pants). Savukārt likumā „Par valsts pensiju" nav saprotamas pazīmes vai likumdevējs jēdzienā „cita valsts pensija" gribēja iekļaut ne tikai ārvalstu valsts pensijas, bet arī ārvalstu izdienas pensijas.

[3.2] Pieteicēja militārais stāžs ir 25 gadi, tas ir pilnīgi pietiekami, lai piešķirtu pieteicējam militāro pensiju, neņemot vērā pieteicēja apmācības laika posmu (nepilnie pieci gadi), kas bija izslēgts no Latvijas apdrošināšanas stāža. Strīdīgais apdrošināšanas stāžs neietekmē militāras pensijas piešķiršanas faktu saskaņā ar Militāro pensiju likumu. Līdz ar to pieteicējs uzskata, ka likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.1 punkts nav piemērojams attiecībā uz pieteicēju.

[3.3] Atbildētāja nepamatoti piemēro un nepareizi interpretē Vienošanās 9.pantu, jo pirmkārt, minētā norma uzliek papildus pienākumus tikai Krievijas Federācijas pusei un attiecas tikai uz Krieviju, nevis uz Latvijas pensiju (attiecīgi nekādas papildu tiesības Latvijas pusei rīkoties ar Latvijas pensiju, tajā skaitā samazināt pensijas apmēru, minētā norma nedod). No Vienošanās teksta nav skaidrs par kādiem „kompetentiem orgāniem" un par kāda veida pensiju „par Latvijas Republikas līdzekļiem" ir runa (jēdziens „pensija" Vienošanās tekstā nav noteikts, un visās pārējās Vienošanās daļās izmantojama tikai „militārā pensija", nevis vecuma vai invaliditātes pensija).

[3.4] Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas līgums par sadarbību sociālās drošības jomā piemērošanu (turpmāk arī – Līgums) neparedz abu valsts pensiju pārrēķināšanu, kas bija piešķirta pirms Līguma spēkā stāšanās, bez personas rakstveida izklāstītas vēlmes.

[3.5] Līguma 3.panta trešās daļas ierobežojumi attiecināmi tikai uz tām personām, kuras ir aktīvajā militārajā dienestā. Pieteicējs ir atvaļināts no militārā dienesta un nav militārpersona.

[3.6] Līguma būtība ir sekmēt personu sociālo drošību, tām pārvietojoties no Latvijas Republikas uz Krievijas Federācijas teritoriju un otrādi, kā arī novērst dubulto sociālo apdrošināšanas iemaksu

iekasēšanu.

[3.7] Netika ņemts vērā likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.

1 punkts, kas noteic, ka

pensijas samazināšana pieļaujama tikai gadījumā, ja Saeimas apstiprinātajos starptautiskajos līgumos nav noteikts citādi. Minēto nosacījumu nedrīkst interpretēt sašaurināti kā tikai specializēto līgumu sociālas drošības jomas esamību. Jāņem vērā arī vispārēja rakstura Latvijai saistošo starptautisko konvenciju nosacījums, kas aizsargā indivīda ekonomiskās tiesības. Piemēram, Starptautisko paktu par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām un Eiropas Padomes Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju.

[3.8] Atbildētāja ir pārkāpusi Latvijas Republikas Satversmes 1., 91., 105. un 109.pantu.

[3.9] Lēmums būtiski samazina pieteicēja ienākumus, ierobežo izdzīvošanas iespēju un rada būtisku kaitējumu.

[4] Paskaidrojumā tiesai VSAA neatzīst pieteicēja pieteikumu pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem, papildus norādot sekojošus argumentus.

[4.1] Vienošanās 9.pants nosaka, ka bijušajām militārpersonām, kuras ieguvušas tiesības uz pensijas nodrošinājumu saskaņā ar Latvijas Republikas likumdošanas aktiem, pēc viņu vēlēšanās Latvijas Republikas attiecīgie kompetentie orgāni var piešķirt un izmaksāt pensijas par Latvijas Republikas līdzekļiem, bet Krievijas Federācijas agrāk noteikto pensiju izmaksa tiek apturēta uz laiku, kamēr pensiju izmaksā Latvijas Republikas orgāni.

2

Lai novērstu situācijas, kad Latvijas pensija ir piešķirta par to pašu apdrošināšanas periodu, par kuru pensiju piešķīrusi cita valsts, likumdevējs papildināja likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumus ar 42.

1 punktu, kurā ir noteikts, kā rīkoties gadījumos, kad Latvijas apdrošināšanas stāžā ir ieskaitīti periodi, par kuriem pensiju piešķīrusi cita valsts, (likumprojekta „Grozījumi likumā „Par valsts pensijām" anotācija) un 2012.gada 18.jūlijā stājās spēkā norma, kas nosaka, ka, ja personai piešķirta citas valsts pensija par apdrošināšanas periodiem, kas ņemti vērā piešķirot vai pārrēķinot Latvijas pensiju. Latvijas pensija pārrēķināma vai tās izmaksāšana pārtraucama, šos periodus izslēdzot.

Administratīvā procesa likuma 55.panta 2.punkts nosaka, ka viens no administratīvās lietas ierosināšanas pamatojumiem ir iestādes iniciatīva. Savukārt šā likuma 57.pants nosaka, ka iestāde, kurai lieta ir piekritīga, ierosina administratīvo lietu, ja tai kļūst zināmi fakti, uz kuriem pamatojoties saskaņā ar tiesību normām ir jāizdod vai var tikt izdots attiecīgs administratīvais akts, kā arī tad, ja iestādei ir pamats uzskatīt, ka šādi fakti varētu būt. Ņemot vērā, ka mainījās tiesiskie apstākļi un tika saņemta informācija par Krievijas Federācijas izdienas pensiju saņēmējiem, VSAA nodaļa uzsāka administratīvo procesu uz iestādes iniciatīvas pamata.

Saskaņā ar likuma ,,Par valsts pensijām" 11.panta pirmo daļu un šā likuma pārejas noteikumu 8. un

8.

2 punktu līdz 2014.gada 1.janvārim tiesības uz vecuma pensiju ir sievietēm un vīriešiem, kuri

sasnieguši 62 gadu vecumu un kuru apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 10 gadiem.
VSAA izslēdza no pieteicēja kopējā apdrošināšanas stāža mācību laiku no 1963.gada 28.novembra līdz 1966.gada 28.novembrim un no 1968.gada 28.marta līdz 1990.gada 21.jūnijam, jo minētie laika periodi ir ņemti vērā Krievijas Federācijas izdienas pensijas piešķiršanā, un no 2013.gada 1.aprīļa pārtrauca izmaksāt vecuma pensiju un piemaksu pie vecuma pensijas personai, jo pieteicēja apdrošināšanas stāžs pēc pārskatīšanas tika noteikts mazāk kā 10 gadi (7 gadi 8 mēneši un 29 dienas), kas nedot tiesības uz vecuma pensiju.
Tā kā pieteicējam vairs nav tiesību uz vecuma pensiju, tad, pamatojoties uz likuma ,,Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 41.punktu, viņam vairs nav tiesību arī uz piemaksu pie vecuma pensijas.
[4.2] Saskaņā ar Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 9.panta ceturto daļu normatīvajiem aktiem nav atpakaļejoša spēka, izņemot likumā īpaši paredzētus gadījumus.
Likuma ,,Par valsts pensijām'" pārejas noteikumu 42.
1 punkts stājās spēkā 2012.gada 18.jūlijā un
līdz ar to šī norma ir piemērojama ne ātrāk, kā tā ir stājusies spēkā, tas ir, no 2012.gada 18.jūlija.
Lai pieņemtu šai normai atbilstošus lēmumus, VSAA bija nepieciešams veikt virkni pasākumus, tas ir, bija jāpārliecinās, vai apdrošināšanas periods tiešām ņemts vēra, piešķirot pensiju abās valstīs, kā arī jāinformē klienti.
Ņemot vērā iepriekš minēto, pieteicējam pensijas un piemaksas izmaksa tika pārtraukta no 2013.gada 1.aprīļa, bet pensija un piemaksa pie pensijas par visu iepriekšējo periodu kopš tas piešķiršanas, tas ir, pensijas un piemaksas summas, ko pieteicējs ir saņēmis līdz 2013.gada 31.martam, netiek pieprasītas atlīdzināt valsts budžetam.
Pieteicējs ir Krievijas Federācijas bijusī militārpersona, uz kuru attiecas Vienošanās nosacījumi, kuri neparedz vienlaikus saņemt divu valstu pensijas.
Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas līguma par sadarbību sociālās drošības jomā 3.panta 3.punkts nosaka, ka līgums neattiecas uz Līgumslēdzēju Pušu bruņoto spēku un citu saskaņā ar Līgumslēdzēju Pušu tiesību aktiem izveidoto militāro formējumu militārpersonām, iekšlietu sistēmās komandējošā un ierindas sastāva personām, viņu ģimenes locekļiem, kā arī:
• Latvijas Republikā - uz personām, kuru pensiju nodrošinājums nav īstenots valsts sociālās apdrošināšanas sistēmas ietvaros;
• Krievijas Federācijā - uz personām, kuras pensiju nodrošināšanas jomā ir pielīdzinātas minētajām militārpersonām.
Pieteicējs ir Krievijas Federācijas militārpersona, līdz ar to uz viņu neattiecas Līguma nosacījumi.
Likuma „Par valsts pensijām" Pārejas noteikumu 42.
1 punkts pieļauj apdrošināšanas stāža
pārskatīšanu bez personas pieprasījuma, līdz ar to VSAA ir pamats lemt par pensijas un piemaksas pie pensijas pārtraukšanu.
[4.3] Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas Pirmā protokola 1.pants

nosaka, ka nevienam nedrīkst atņemt viņa īpašumu, izņemot, ja tas notiek sabiedrības interesēs un apstākļos, kas noteikti ar likumu un atbilst vispārējiem starptautisko tiesību principiem. Minētie nosacījumi nekādā veidā nedrīkst ierobežot valsts tiesības izdot tādus likumus, kādus tā uzskata par nepieciešamiem, lai kontrolētu īpašuma izmantošanu saskaņā ar vispārējām interesēm vai lai nodrošinātu nodokļu vai citu maksājumu vai sodu samaksu.

Arī Latvijas Republikas Satversmes 105.pants nosaka, ka īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu.

Satversmes tiesa 2009.gada 21.decembra sprieduma lietā Nr.2009-43-01 secinājuma daļas 1.punktā atzīst, ka attiecībā uz īpašuma tiesībām sociālo tiesību jomā valstij ir piešķirama plaša rīcības brīvība, jo arī Satversmes 105.pantā noteiktas tiesības vēl negarantē noteiktu pensijas apmēru un tās var ierobežot.

Tāpat Satversmes tiesa ir atzinusi, ka nepamatots ir apgalvojums, ka pensijas kapitāls, no kura tika aprēķināta pensija, ir personas īpašums. Pārejas periodā vecuma pensijas tiek aprēķinātas ne tikai pēc Pensiju likuma 12.panta, bet arī ievērojot pārejas noteikumu 13.punktu. Tādējādi pensiju aprēķināšanā tiek ņemts vērā ne tikai pensijas kapitāls, kas reģistrēts no 1996.gada 1.janvāra un atbilst personas veiktajām (par to veiktajām) iemaksām, bet arī sākuma kapitāls. Tas savukārt tiek noteikts par nodarbinātības periodu līdz 1995.gada 31.decembrim, ņemot vērā personas vidējo apdrošināšanas iemaksu algu par citu, vēlāku laika periodu - no 1996.gada līdz 2000.gadam (atkarībā no pensionēšanās gada). Līdz ar to acīmredzams, ka aprēķinātā pensija kopumā nav adekvāta personas individuālajam ieguldījumam visā nodarbinātības periodā.(..) (Satversmes liesas 2002.gada 19.marta spriedums lietā Nr.2001-12-01).

Satversmes tiesa 2001.gada 26.jūnija sprieduma lietā Nr.2001-02-0106 secinājuma daļas 2.punktā atzīst, ka jaunā pensiju shēma ir „īpašumu" veidojoša sistēma. Tā balstās uz principu, ka dalībnieks izdarījis iemaksas noteiktos fondos, kuros no šīm iemaksām veidojas noteikta paja (daļa). Pie tam tās apmēru jebkurā brīdī var konstatēt. Šajā gadījumā personai rodas tiesības uz īpašumu Konvencijas izpratnē.

Tas nozīmē, ka par īpašumu var uzskatīt to pensijas daļu, kas personai aprēķināta par viņas uzkrāto pensijas kapitālu no 1996.gada 1.janvāra. Tā kā pieteicējam vecuma pensija ir aprēķināta gan par darba periodiem, kas uzkrāti līdz 1995.gada 31.decembrim un ņemot vērā uzkrāto pensijas kapitālu pēc 1996.gada 1.janvāra, tad VSAA, pārtraucot pensiju, nav aizskārusi ne Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas Pirmā protokola 1.pantā, ne Latvijas Republikas Satversmes 105.pantā noteiktās tiesības, jo no pieteicēja kopējā apdrošināšanas stāža tika izslēgti laika periodi no 1963.gada 28.novembra līdz 1966.gada 28.novembrim un no 1968.gada 28.marta līdz 1990.gada 21.jūnijam, kad netika uzkrāts pensijas kapitāls.

VSAA nav likumīga pamata pieteicēja apdrošināšanas stāžā ieskaitīt periodu no 1963.gada 28.novembra līdz 1966.gada 28.novembrim un no 1968.gada 28.marta līdz 1990.gada 21.jūnijam, jo par šo periodu pieteicējs saņem Krievijas Federācijas izdienas pensiju.

Līdz ar to, tā kā tiesiskā stāvokļa saglabāšana, kāda bija līdz apstrīdēto lēmumu izdošanai, ir prettiesiska, tad ir secināms, ka VSAA pamatoti ir pārtraukusi pieteicējam izmaksāt pensiju un

piemaksu pie pensijas.

[5] Administratīvā procesa likuma 112.

1 panta pirmā daļa noteic, ka administratīvās lietas

izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi.

Savukārt minētā panta ceturtā daļa noteic, ka tiesa lietu mutvārdu procesā tiesas sēdē izskata, ja pirmās instances tiesai to lūdzis pieteicējs (..).

Tā kā pieteicējs tiesai nav lūdzis lietu izskatīti mutvārdu procesā, tiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 112.

1 panta pirmajai daļai lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējusi pieteicēja un atbildētāja rakstveidā iesniegtos argumentus, lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[7] Lietā nav strīda par to, ka pieteicējam no 2006.gada 1.septembra piešķirta Latvijas vecuma pensija par kopējo apdrošināšanas stāžu 11 gadi 3 mēneši un 26 dienas (t.sk. 10 gadi, 6 mēneši un 26 dienas līdz 31.12.1995.) Pensijas apmērs uz 2013.gada 31.martu bija Ls 87,35.

No 2008.gada 1.jūnija, pamatojoties uz likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 41.punktu, pie vecuma pensijas tika piešķirta piemaksa par apdrošināšanas stāžu līdz 1995.gadam, t.i., par 11 gadiem, kuras apmērs no 2009.gada 1.janvāra bija noteikts Ls7,00.

Līdz ar to vecuma pensijas un piemaksas kopējā izmaksājamā summa no 2012.gada 1.oktobra bija Ls 94,35.

Lietā nav strīda arī par to, ka pieteicējs saņem Krievijas Federācijas militāro pensiju par dienesta periodiem no 1963.gada 28.novembra līdz 1966.gada 28.novembrim un no 1968.gada 28.marta līdz 1990.gada 21.jūlijam.

Lietā ir izšķirams jautājums, vai VSAA bija tiesīga veikt pieteicējam piešķirtās pensijas pārskatīšanu un pārtraukt tās izmaksu.

[8] Saskaņā ar likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 2.

2 punktu, nosakot tiesības uz

valsts pensiju, saskaņā ar šo likumu neņem vērā līdz 1990.gada 31.decembrim uzkrātos apdrošināšanas periodus, ja tie ir ņemti vērā, piešķirot citas valsts pensiju. Tiesību norma ir spēkā kopš 2008.gada 1.jūlija.

Laikā no 2002.gada 1.janvāra līdz 2008.gada 30.jūnijam ierobežojums valsts pensijas aprēķinā iekļaujamajam apdrošināšanas (darba) periodam bija noteikts tikai attiecībā uz virsdienestu PSRS Bruņotajos spēkos. Proti, likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 1.punkta 2.apakšpunkts noteica, ka līdz 1990.gada 31.decembrim Latvijas pilsoņiem darbam pielīdzinātais periods ir arī virsdienests PSRS Bruņotajos spēkos, ja viņiem sakarā ar darbību Latvijas interesēs atņemta dienesta pakāpe vai viņi iesaukti aktīvajā militārajā dienestā pēc obligātā karadienesta vai pēc civilās augstskolas beigšanas, ja nesaņem citas valsts pensiju, kuras apmēra noteikšanā ir ņemts vērā šis dienesta periods. Minētā tiesību norma bija spēkā, kad pieteicējam piešķīra valsts pensiju.

Tādējādi, vispārīgi likuma „Par valsts pensijām” tiesiskais regulējums jau iepriekš noteica ierobežojumu saņemt valsts pensiju, ja par to pašu periodu persona jau saņem citas valsts piešķirtu pensiju.

[9] Saskaņā ar Krievijas Federācijas Valdības un Latvijas Republikas Valdības vienošanos par Latvijas Republikas teritorijā dzīvojošo Krievijas Federācijas militāro pensionāru un viņu ģimenes locekļu sociālo aizsardzību, kas ir spēkā no 1995.gada 27.februāra, 9.pantu, bijušajām militārpersonām, kuras ieguvušas tiesības uz pensijas nodrošinājumu saskaņā ar Latvijas Republikas likumdošanas aktiem, pēc viņu vēlēšanās Latvijas Republikas attiecīgie kompetentie orgāni var piešķirt un izmaksāt pensijas par Latvijas Republikas līdzekļiem. Turklāt Krievijas Federācijas agrāk noteikto pensiju izmaksa tiek apturēta uz laiku, kamēr pensiju izmaksā Latvijas Republikas orgāni.

Lai gan pieteicējs uzskata, ka minētā tiesību norma uzliek papildus pienākumus tikai Krievijas Federācijas pusei un attiecas tikai uz Krievijas Federācijas pensiju, šis arguments nav pamatots. Tiesa norāda, ka pieteicējs minēto normu ir tulkojis tikai gramatiski, tomēr tiesību normu tulkošanā ir piemērojams arī citas interpretācijas metodes. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 17.panta pirmās daļas 4.punktu, iestāde un tiesa, interpretējot tiesību normu, izmanto teleoloģisko (jēgas un mērķa) interpretācijas metodi, tas ir, noskaidro tiesību normas jēgu, pamatojoties uz lietderīgu un taisnīgu mērķi, kas ar attiecīgo tiesību normu jāsasniedz.

Kā pamatoti norādīts Lēmumā, starpvalstu līgumu (attiecīgi arī konkrētās Vienošanās) būtība ir novērst situācijas, kad par vieniem un tiem pašiem apdrošināšanas periodiem persona saņem vienlaicīgi vairāku valstu pensijas. No Vienošanās 9.panta satura tiesai nav šaubu, ka normas mērķis ir novērst situācijas, ka bijušajām militārpersonām par vienu un to pašu apdrošināšanas periodu pensijas tiktu maksātas gan no Latvijas Republikas budžeta, gan Krievijas Federācijas budžeta. Līdz ar to pieteicējam gan no Vienošanās spēkā stāšanās brīža, gan no iesnieguma par pensijas piešķiršanu brīža nebija tiesiska pamata paļauties, ka viņš vienlaicīgi par vienu un to pašu apdrošināšanas periodu varētu saņemt divu valstu pensijas. Situācija, kad persona par vienu un to pašu apdrošināšanas periodu saņem pensiju divās valstīs ir pretrunā ar vispārpieņemtiem principiem

sociālās aizsardzības jomā. Turklāt, situācija, kad persona saņem pensiju par vienu un to pašu apdrošināšanas stāžu divās valstīs, ir netaisnīga pret tām personām, kas saņem pensiju tikai vienā valstī par konkrētu apdrošināšanas periodu. Tādejādi tiesiskās vienlīdzības princips prasa, lai situācija būtu atrisināta taisnīgi un nevienai personai nebūtu priekšrocības pret citām personām, ja tās atrodas salīdzināmos apstākļos. Tiesa nesaskata loģiskus apsvērumus tam, kāpēc pret pieteicēju būtu jāpastāv atšķirīgai attieksmei situācijā, kad viņš saņem pensiju divās valstīs par vienu un to pašu apdrošināšanas periodu, attiecībā pret personām, kas saņem pensiju vienā valstī par attiecīgu apdrošināšanas periodu. Pārrēķinot pensiju un izslēdzot no tās apdrošināšanas periodu, par kādu pieteicējs jau saņem pensiju no Krievijas Federācijas, valsts ir nodrošinājusi tiesiskās vienlīdzības principa ievērošanu attiecībā pret pārējiem valsts vecuma pensijas saņēmējiem, kas saņem vecuma pensiju par konkrētu apdrošināšanas stāžu vienā valstī. Proti, nevienai personai, kas saņem vecuma

pensiju, tās aprēķinā nav iekļauti periodi, par kuriem tā saņemtu pensiju dubultā.
Ja pieteicējs uzskata, ka viņš vēlas saņemt Latvijas Republikas pensiju, tad viņam jebkurā gadījumā ir iespējas atteikties no Krievijas Federācijas izdienas pensijas izmaksas. Tādā gadījumā būs ievēroti Vienošanās 9.pantā ietvertie nosacījumi un Latvijas Republikai nebūs pamata pārtraukt vecuma pensijas izmaksu par to periodu, par kuru pieteicējs nesaņems pensiju no Krievijas Federācijas.
[10] Pieteicējam saskaņā ar Krievijas Federācijas tiesību aktiem ir piešķirta izdienas pensija par dienesta periodiem no 1963.gada 28.novembra līdz 1966.gada 28.novembrim un no 1968.gada 28.marta līdz 1990.gada 21.jūlijam. No 2013.gada 1.aprīļa tika pārskatīts Latvijas vecuma pensijai vērā ņemtais apdrošināšanas stāžs un no tā tika izslēgts mācību periods no 1974.gada 1.septembra līdz 1979.gada 26.aprīlim, kurš ir ņemts vēra, piešķirot arī Krievijas Federācijas izdienas pensiju, jo pieteicējs turpināja saņemt izdienas pensiju no Krievijas Federācijas.
Kā izriet no Lēmuma, lai novērstu situāciju, kad Latvijas pensija ir piešķirta par to pašu apdrošināšanas periodu, par kuru pensiju piešķīrusi cita valsts, likumdevējs ir papildinājis likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumus ar 42.
1 punktu, kurā ir noteikts –
ja personai ir piešķirta citas valsts pensija par apdrošināšanas periodiem, kas ņemti vērā, piešķirot vai pārrēķinot Latvijas pensiju, Latvijas pensija pārrēķināma vai tās izmaksāšana pārtraucama, šos periodus izslēdzot, ja regulā Nr.883/2004 vai Saeimas apstiprinātajos starptautiskajos līgumos nav noteikts citādi. Tādējādi minētais tiesiskais regulējums nepārprotami noteic, ka personai nav tiesiska pamata par vienu un to pašu apdrošināšanas periodu saņemt gan Latvijas, gan citas valsts pensiju. Tā kā minētā norma precizē situācijas, kādas ir atrunātas starpvalstu līgumos, tajā skaitā arī Vienošanās, tad tiesa nekonstatē tās neatbilstību Latvijas Republikas Satversmei.
[11] Pieteicējs VSAA iesniedza Krievijas Federācijas vēstniecības Konsulārās nodaļas nodrošināšanas nodaļas 2012.gada 24.septembra izziņu Nr.4173
(lietas 29.lapa), kurā norādīts, ka
viņš saņem Krievijas Federācijas izdienas pensiju par dienesta periodiem no 1963.gada 28.novembra līdz 1966.gada 28.novembrim un no 1968.gada 28.marta līdz 1990.gada 21.jūlijam.
Pamatojoties uz iepriekš minēto, VSAA no 2013.gada 1.aprīļa pārskatīja Latvijas vecuma pensijai vērā ņemto apdrošināšanas stāžu un no tā tika izslēgts mācību periods no 1974.gada 1.septembra līdz 1979.gada 26.aprīlim, kurš ir ņemts vēra, piešķirot arī Krievijas Federācijas izdienas pensiju.
Saskaņā ar likuma ,,Par valsts pensijām" 11.panta pirmo daļu, pārejas noteikumu 8.
1 un 8.2 punktu,
līdz 2014.gada 1.janvārim tiesības uz vecuma pensiju ir sievietēm un vīriešiem, kuri sasnieguši 62 gadu vecumu un kuru apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 10 gadiem.
Pieteicēja Latvijas apdrošināšanas stāžs pēc pārskatīšanas ir 7 gadi 8 mēneši 29 dienas, kas ir mazāks nekā noteiktais nepieciešamais minimālais apdrošināšanas stāžs (10 gadi), lai viņam būtu tiesības uz Latvijas vecuma pensiju. Tā kā pieteicējam nav tiesību uz vecuma pensiju, tad, pamatojoties uz likuma ,,Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 41.punktu, pieteicējam nav tiesību

arī uz piemaksu pie vecuma pensijas.

Tā kā likuma „Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 42.

1 punkts paredz, ka šādā gadījumā

Latvijas pensija pārrēķināma vai tās izmaksāšana pārtraucama, šos periodus izslēdzot, tad ir iestājušies Administratīvā procesa likuma 85.panta otrās daļas 1.punkta nosacījumi, kas ir par pamatu iepriekš izdota labvēlīga tiesiska administratīvā akta atcelšanai. Proti, tiesību norma paredz

administratīvā akta atcelšanu. Līdz ar to VSAA, ievērojot iepriekš minēto tiesisko regulējumu, pamatoti šo periodu izslēdza no apdrošināšanas stāža.

[12] Pretēji pieteicēja norādītajam, tiesa secina, ka uz viņu konkrētajā gadījumā nav attiecināms 2007.gada 18.decembra Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas līgums par sadarbību sociālās drošības jomā, jo saskaņā ar Līguma 3.panta 3.punktu līgums neattiecas uz Līgumslēdzēju Pušu bruņoto spēku un citu saskaņā ar Līgumslēdzēju Pušu tiesību aktiem izveidoto militāro formējumu militārpersonām, iekšlietu sistēmās komandējošā un ierindas sastāva personām, viņu ģimenes locekļiem, kā arī Latvijas Republikā – uz personām, kuru pensiju nodrošinājums nav īstenots valsts sociālās apdrošināšanas sistēmas ietvaros, Krievijas Federācijā – uz personām, kuras pensiju nodrošināšanas jomā ir pielīdzinātas minētajām amatpersonām.

Tā kā pieteicējs ir Krievijas Federācijas militārpersona (to pieteicējs atzīst arī pieteikumā tiesai), uz viņu neattiecas Līguma nosacījumi.

[13] Pamatojoties uz iepriekš secināto, atzīstams, ka Lēmums ir tiesisks.

Turklāt pieteicējs saņem Krievijas Federācijas militāro izdienas pensiju, kas izslēdz to, ka pieteicējs būtu atstāts bez iztikas līdzekļiem.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-290.pantu, 291.panta pirmo daļu tiesa

nosprieda:

noraidīt

J. (E.G) pieteikumu par Valsts sociālās apdrošināšanas

aģentūras 2013.gada 30.maija lēmuma Nr. 11-8/5175 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis S.Linkevičs